

LÄNSSTYRELSEN

BESLUT

Skaraborgs län

PLANERINGSÄVDELNINGEN

1975-12-19

11.121-1541-75

Naturvårdsenheten

1:e byråinsp R Johansson

Naturreservatet Lycke-Lilla Höjen i Lerdala socken, Skövde kommun

Beskrivning av reservatet

Reservatets benämning: Lycke-Lilla Höjen.

Kommun: Skövde.

Socken: Lerdala.

Fastigheter: Se bilaga 4.

Lägesbeskrivning: Ekonomiska kartorna 8D6f, 8D7f och 8D7g. Reservatet är beläget i Valleområdet, ca 10 km nordväst om Skövde.

Gränser: Reservatet är markerat med röd begränsningslinje på till detta beslut fogad karta, bilaga 2. Vägområdet för allmän väg ingår ej i reservatet.

Areal: 173 hektar.

Förvaltare: Vallebygdens naturvårdsstiftelse.

Ägare: Enskilda och kronan.

Naturförhållanden: Reservatet utgörs i den norra delen av en i landskapet framträdande höjdrygg, som mot söder övergår i ett starkt kuperat område med oregelbundna ryggar och kullar. Bildningarna hör av allt att döma genetiskt samman med mellansvenska israndzonen och dess kamébildningar. I den norra delen finns en serie torrdalar som anses utgöra glacifluviala rännor, uteroderade av isälvar i samband med den senaste landisens avsmältning.

Reservatet domineras av ett mosaikartat, delvis ålderdomligt kulturlandskap med åkrar, betesmarker, lövskogar och särskilt i den södra delen även granskogar. Vegetationen är relativt rik.

Ärendets handläggning: Vallekommittén, som består av företrädare för markägarna, berörda kommuner, landstinget och länsstyrelsen, har 1972 upprättat förslag till naturvårdsåtgärder i

Valleområdet,. Förslaget innebär att sex naturreservat avsätts i området. Länsstyrelsen har därefter i samråd med naturvårdsverket, berörda markägare och Valle-kommittén upprättat förslag till avgränsning av samt föreskrifter och skötselplaner för - i en första etapp - fem av de sex naturreservaten i Valleområdet, däribland Lycke-Lilla Höjen.

Efter värdering och förhandlingar med berörda markägare inom det föreslagna reservatet har markägarna lämnat medgivande till reservatsbildning enligt förslaget mot en intrångsersättning i form av ett engångsbelopp om totalt 76 100 kronor plus ränta inom det aktuella reservatet. Statens naturvårdsverk har i beslut den 10 oktober 1975 godkänt ifrågakarande intrångsersättning. Länsstyrelsen skall jämlikt 34 § första stycket naturvårdslagen före utbetalning av ersättningen pröva om inteckningshavares rätt träds för när.

Statens naturvårdsverk, Skaraborgs läns landsting, Skogsvårdsstyrelsen, lantbruks-nämnden, vägförvaltningen, Skaraborgs läns naturskyddsförening, Västergötlands turisttrafikförening samt Skara och Skövde kommuner har beretts tillfälle att inkomma med yttrande i ärendet. Länsstyrelsen har dessutom jämlikt 6 § naturvårdskungörelsen förelagt sakägare, vars rätt kan beröras av förslaget och som ej skriftligen godkänt detta, att om de vill framställa erinran mot åtgärden, göra detta hos länsstyrelsen inom viss tid. Förslaget har vidare hållits tillgängligt för granskning, efter det att kungörelse därom varit införd i ortspressen. Förslaget har även behandlats i skötselrådet. Erinringar mot förslaget till reservatsbildning har ej inkommit, men vissa synpunkter på föreskrifterna och skötseln har framförts av bland annat skogsvårdsstyrelsen, vägförvaltningen och Skaraborgs läns naturskyddsförening. Dessa synpunkter har med hänsynstagande till naturvårdens intressen i största möjliga utsträckning beaktats.

Grund för beslutet

Naturvärde: Reservatet utgör på grund av det tilltalande landskapet med vetenskapligt intressanta landformer och landskapselement sammanhörande med det äldre kulturlandskapet en av de ur naturvårdssynpunkt värdefullaste delarna i Valleområdet. Reservatet är dessutom genom läget vid allmän väg lättillgängligt för allmänheten. Hela Valle-området har i den fysiska riksplaneringen bedömts vara av riksintresse för såväl den kulturellt-vetenskapliga naturvården som det rörliga friluftslivet.

Syfte: Att för framtiden bevara ett värdefullt område samt bereda allmänheten möjlighet till friluftsliv i detsamma.

Med stöd av 7 § naturvårdslagen förklarar länsstyrelsen på till detta beslut fogad karta, bilaga 2, med röd linje begränsat område såsom naturreservat.

Reservatsföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 8 § naturvårdskungörelsen att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla för reservatet.

A. Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i rätten att förfoga över reservatsområdet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall följande föreskrifter gälla.

Det är inte tillåtet att

- 1.1 utföra fyllning,
- 1.2 anordna upplag annat än för jord- och skogsbrukets behov; samt
- 1.3 utföra sådd eller plantering av barrträd på mark som vid tidpunkten för reservatsbildningen inte är barrskogsbevuxen (jämför vidare punkt 2-7 nedan).

Utan länsstyrelsens tillstånd är, det inte tillåtet att

- 2.1 uppföra ny byggnad,
- 2.2 spränga eller schakta.
- 2.3 bedriva ny husbehovstäkt,
- 2.4 anlägga väg,
- 2.5 anlägga mark- eller luftledning,
- 2.6 dika eller uppdämma.
- 2.7 utföra sådd eller plantering av barrträd på mark som vid tidpunkten för reservatsbildningen är barrskogsbevuxen,
- 2.8 utföra sådd eller plantering av lövträd på mark som vid tidpunkten för reservatsbildningen inte är skogbevuxen; samt
- 2.9 utföra avverkning av lövträd i strid mot fastställd skötselplan,

Föreskrifterna under punkterna 2.2 - 2.9 ovan skall inte gälla inom tomt. Meddelade föreskrifter skall inte utgöra hinder för normala underhållsröjningar av skogsgator för luftledningar, Länsstyrelsen kan jämlikt 12 § naturvårdslagen i särskilda fall medge undantag från förbuden under punkterna 1.1 - 1.3.

Tomt samt mark, som vid tidpunkten för reservatsbildningen är bevuxen med barrskog eller annan skog, har angivits på en till detta beslut fogad karta, bilaga 3.

B. Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet:

- 3.1 Erforderlig skötsel av reservatet enligt bifogad skötselplan i den mån detta inte sker genom markägarens försorg
- 3.2 Anläggande, bibehållande och underhåll av friluftsanordningar enligt bifogad skötselplan samt allmänhetens utnyttjande av dessa,
- 3.3 Uppsättande, bibehållande och underhåll av för reservatet erforderliga informationsanordningar.

C. Föreskrifter jämlikt 10 § naturvårdslagen gällande allmänheten

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det inom reservatsområdet inte tillåtet att

- 4.1 skada marken
- 4.2 plocka blommor, gräva upp växter eller på annat sätt skada vegetationen,
- 4.3 störa djurlivet,
- 4.4 medföra okopplad hund,
- 4.5 framföra motordrivet fordon annat än på därför upplåten väg,
- 4.6 parkera annat än på därför anvisad plats,
- 4.7 tälta eller uppställa hus- eller släpvagn,
- 4.8 göra upp eld annat än på därför iordningställd plats; samt
- 4.9 anbringa tavla, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförlig anordning.

D. Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdskungörelsen om vård och förvaltning

Syftet med vården och förvaltningen: Reservatet skall vårdas så att dess värdefulla och tilltalande kulturlandskap i största möjliga utsträckning bevaras samtidigt som allmänheten genom lämpliga åtgärder skall beredas möjlighet till friluftsliv i detsamma.

Skötselplan: Länsstyrelsen meddelar föreskrifter till grund för vården av reservatet genom att fastställa bifogad skötselplan, bilaga 5. Planen skall gälla i högst 10 år och vid uppkommande behov revideras.

Utmärkning: Reservatet skall utmärkas i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar.

Förvaltare: Vallebygdens naturvårdsstiftelse.

Samråd: Förvaltaren skall vid områdets vård och förvaltning samråda med markägarna och iakttaga föreskrivet samråd med naturvårdsverket, länsstyrelsen, skötselrådet m fl.

Länsstyrelsen upphäver samtidigt sitt beslut den 4 januari 1972 angående skydd för landskapsbilden såvitt rör reservatsområdet.

Besvärshänvisning bilaga 1 (formulär nr 2, jordbruksdep).

Vid den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket länsstyrelsens styrelse fattat beslut, har förutom föredraganden, förste byråinspektören Johansson, även länsrådet Norling, naturvårdsdirektören Wramner, byrådirektören Ström samt företrädare för juridiska enheten, lantmäterienheten och planenheten deltagit.

I styrelsens beslut har deltagit landshövdingen samt ledamöterna Lindberg, Davidsson, Högemark, Eliasson, Gustavsson, Jansson., Wästlund, Nilsson, Ekered och Persson.

Karl Frithiofson

Rune Johansson

